

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1

Fax Nam. + 255 24 2230215

Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz



SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR

Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA SHERIA, UTAWALA BORA NA IDARA MAALUM KUHUSU MSWADA WA SHERIA YA KUFUTA SHERIA YA MWENENDO WA JINAI NAM. 7 YA 2004 NA KUWEKA UTARATIBU BORA WA UPELELEZI WA MAKOSA YA JINAI NA USIKILIZAJI WA KESI ZA JINAI NA MAMBO MENGINE YANAYOHUSIANA NA HAYO

Mheshimiwa Spika, nianze kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu Mwingi wa Rehema kwa kutujaalia uhai na afya njema. Ninamuomba Mwenyezi Mungu Mtukufu azidi kutubariki pamoja na kutupa neema zake ambazo kwa hakika sote ni wategemezi na wahitaji wake kwa kila jambo tunalolitenda au kufikiria kulitenda katika majukumu yetu ya kila siku.

Mheshimiwa Spika, pia natoa shukurani zangu za dhati kwako wewe binafsi pamoja na Mheshimiwa Naibu Spika na Wenyeviti wa Baraza hili tukufu kwa namna mnavyoonesha ushirikiano wenu katika kuliongoza Baraza kwa umakini na umahiri mkubwa, tunamuomba Mwenyezi Mungu akuzidishieni hekma na busara katika kutekeleza jukumu lenu la kutuongoza ili tuweze kutekeleza vyema wajibu wetu katika chombo hiki muhimu kwa nchi yetu. Aidha, Kamati yangu inatoa pongezi kwa Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa kuwasilisha Mswada huu Barazani.

Mheshimiwa Spika, vile vile, natanguliza shukrani zangu maalum kwa Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa ushirikiano mkubwa waliouonesha pamoja na Ofisi ya Mkurugenzi wa Mwendesha Mashtaka (DPP) kwa kazi nzuri waliyoifanya ya kutayarisha Mswada huu wa “*Sheria ya Kufuta Sheria ya Mwenendo wa Jinai na Kuweka utaratibu wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai na Usikilizaji wa Kesi za Jinai na Mambo Mengine Yanayohusiana na Hayo*” ambapo utakapopitishwa kuwa sheria utarahisisha utekelezaji wake kuwa wenye kuleta ufanisi katika uendeshaji wa kesi za Jinai.

Mheshimiwa Spika, madhumuni ya Mswada huu ni kuweka utaratibu utakaofuatwa katika upelelezi wa makosa ya jinai na uendeshaji na usikilizaji wa kesi za jinai na mambo mengine yanayohusiana na hayo, na kufuta Sheria ya Mwenendo wa jinai Namba 7 ya 2004.

Mheshimiwa Spika, Mswada huu pia, unaweka masharti yanayokwenda na wakati uliopo kuhusu utaratibu wa jinai, unaondosha masharti yaliyokwishafutwa na Sheria nyengine, na pia umetumia aina mpya ya uandishi wa Sheria. Vile vile, Mswada huu unaoanisha masharti ya Sheria hii na masharti ya Sheria mpya ya Adhabu na unakusudia kuleta ufanisi katika usimamizi wa haki zinazohusiana na jinai ndani ya Zanzibar.

Mheshimiwa Spika, pia, napenda nitumie fursa hii kuwashukuru Wadau mbali mbali ambao Kamati yetu ilikutana nao kwa mashirikiano yao makubwa ambayo walitupatia na kuweza kutoa maoni yao kwa lengo la kuuboresha Mswada huu. Kamati inachukua fursa hii kuwaomba wasichoke kutoa maoni yao pale inapohitajika kwani sote tuna lengo la kuitetea jamii na kuikinga kuingia katika makosa ya kijinai ambayo hayakubaliki katika nchi yetu.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum imeupitia Mswada huu ukurasa kwa ukurasa kutoka mwanzo hadi

mwisho na kuelewa dhana nzima ya mantiki ya Mswada huu, ambapo marekebisho mbali mbali yamependekezwa kufanywa na Kamati kwa kuzingatia umuhimu wa Sheria hii.

Mheshimiwa Spika, kwa heshima naomba sasa uwatambue Wajumbe wanaounda Kamati hii kama ifuatavyo:

- | | | |
|----|---------------------------------|-------------------|
| 1. | Mhe. Machano Othman Said | Mwenyekiti |
| 2. | Mhe. Mwantatu Mbarak Khamis | Makamu Mwenyekiti |
| 3. | Mhe. Nadir Abdul - latif Yussuf | Mjumbe |
| 4. | Mhe. Wanu Hafidh Ameir | Mjumbe |
| 5. | Mhe. Saada Ramadhan Mwendwa | Mjumbe |
| 6. | Mhe. Ali Khamis Bakari | Mjumbe |
| 7. | Mhe. Suleiman Makame Ali | Mjumbe |
| 8. | Nd. Ali Alawy Ali | Katibu, na |
| 9. | Nd. Haji Jecha Salim | Katibu |

Mheshimiwa Spika, naomba sasa uniruhusu nieleze baadhi ya marekebisho na mapendekezo mbali mbali ambayo Kamati yetu imeyafanya na pia, naomba kuwatanabahisha Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza lako tukufu ya kwamba, hotuba hii inatoa tu ufafanuzi wa baadhi ya vifungu ambavyo vimependekezwa na kufanyiwa marekebisho na Kamati, hivyo maelezo zaidi ya mapendekezo hayo yamo katika muhtasari wa marekebisho yetu ambayo tayari yameshasambazwa kwa Waheshimiwa Wajumbe.

Mheshimiwa Spika, katika kifungu cha 7 cha Mswada huu Kamati inapendekeza kurekebishwa kwa kufuta na kuandikwa upya maneno ya pembeni kama ifuatavyo:

“Adhabu ambazo Hakimu wa Mahakama ya Mkoa anaweza kutoa”.

Aidha, Kamati inatoa mapendekezo hayo kutokana na lengo la kifungu hiki katika kuweka mipaka ya jukumu la kutoa adhabu kwa Hakimu wa Mahakama ya Mkoa.

Mheshimiwa Spika, vile vile, Kamati inapendekeza katika kifungu cha 29 kurekebishwa kwa kuweka maneno ya pembeni ambayo yamekosekana katika kifungu hiki. Hivyo, itaweza kusomeka kama ifuatavyo:

“Kuwashughulikia watu waliokamatwa na afisa polisi”.

Mheshimiwa Spika, katika kifungu cha 34(2) Kamati inashauri kufutwa na kuandikwa upya ili kwenda sambamba na dhana iliyokusudiwa katika mazingira ya kifungu hiki. Hivyo, baada ya marekebisho hayo kifungu hiki kitasomeka kama ifuatavyo:

“(2) Afisa wa polisi atamjulisha mtu aliyekamatwa kwamba ana haki ya kukaa kimya lakini iwapo ataamua kuzungumza, basi chochote atakachokisema kinaweza kutumiwa dhidi yake Mahakamani”.

Aidha, kwa mantiki ya kifungu hiki ni kwamba mtu ambaye amekamatwa kwa kosa lolote la jinai, anayo haki ya kukaa kimya bila ya kuongea chochote kutokana na sababu mbali mbali lakini mtu huyo akiamua kuzungumza chochote, mazungumzo hayo yatachukuliwa kama ushahidi wa kosa alilolitenda na utaweza kutumika Mahakamani.

Mheshimiwa Spika, Kamati inapendekeza katika kifungu cha 196(4) kurekebishwa kwa kufuta maneno **“Mrajis wa Mahakama Kuu”** na badala yake kuweka maneno **“Katibu wa Serikali ya Mapinduzi ya**

Zanzibar” baina ya neno **“kwa”** na **“kuhusu”**. Kamati inatoa ushauri huo kwasababu Katibu Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ndiye mwenye dhamana ya watendaji wote wa Serikali. Hivyo, kwa umuhimu wa suala hili katika kutafuta haki ya jinai katika nchi basi ni vyema dhamana hii pia ikawa ni miongoni mwa majukumu yake.

Mheshmiwa Spika, aidha, Kamati imeridhishwa na utaratibu unaoweka masharti kuhusiana na namna ya kuchukuwa ana kurikodi ushahidi katika uchunguzi na usikilizaji wa kesi katika Mahakama za Chini kuwa sawa sawa na Mahakama Kuu. Hivyo, katika kifungu cha 205 Kamati inapendekeza kurekebisha katika maneno ya pembeni, kwa kuongeza maneno **“katika Mahakama Kuu”** baada ya neno **“ushahidi”** ili kutoa maana iliyokusudiwa katika kifungu hicho.

Mheshmiwa Spika, vile vile, katika masharti yanayohusu utaratibu wa usikilizaji wa kesi mbele ya Mahakama Kuu imefafanuliwa vizuri katika sehemu ya kumi ambapo Kamati imeridhishwa na maelezo yake. Hata hivyo, imeonekana kuwa kupitia kifungu cha 248 kuwepo kwa utata katika maana ya kifungu hiki. Aidha, Kamati inashauri kurekebisha kwa maneno ya pembeni ya kifungu cha 248, kwa kufuta neno **“kukubali”** na badala yake kuweka neno **“kutokukubali”** baina ya neno **“ya”** na **“kosa”** ili kuleta maana iliyokusudiwa katika kifungu hiki.

HITIMISHO

Mheshmiwa Spika, Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum inatoa shukurani zake za dhati kwa wahusika wote walioshiriki kuandaa Mswada huu, ambao ni muhimu na wenye maudhui nzito katika utekelezaji na usimamizi wa haki za jinai katika nchi yetu. Pia, kwa vile Mswada huu ni muhimu sana katika uimarishaji wa utoaji haki kwa

wananchi wa Zanzibar ni vyema, Wajumbe wako wa Baraza hili tukufu kuwa makini sana katika kuuchangia mswada huu. Vilevile, mara tu baada ya kusainiwa kwa Sheria hii ni vyema Serikali na Wajumbe wa Baraza hili kutoa elimu ya kutosha kwa wananchi ili waweze kuifahamu Sheria hii ambayo ndio msingi mkuu wa mwenendo wa makosa ya jinai.

Mheshimiwa Spika, ni imani yangu kuwa Wajumbe wa Baraza hili Tukufu wamepata fursa ya kuupitia kwa kina Mswada huu, na kubaini maeneo kadhaa ya kuishauri Serikali kuhusu utekelezaji bora wa Sheria inayotarajiwa kutungwa amabayo itatoa fursa kwa kila mmoja miongoni mwetu na kupunguza ongezeko la makosa ya jinai katika mazingira ya nchi yetu, lakini pia na kuwadhhibiti watoto wetu kutokana na matendo maovu wanayofanyika.

Mheshimiwa Spika; hivyo, ni matumaini ya Kamati kwamba, Wajumbe wa Baraza hili Tukufu, watauchangia, wataujadili ipasavyo na hatimae kuupitisha Mswada huu na kuwa sheria ikiwa ni sehemu ya jukumu la Baraza, na hatimae kuipa fursa Serikali kutekeleza sehemu ya jukumu lake la utekelezaji.

Mheshimiwa Spika; kwa niaba ya wajumbe wa Kamati yangu naomba kuchukuwa nafasi hii kuwashukuru sana wafanyakazi wa Kitengo cha Sheria cha Baraza la Wawakilishi kwa jinsi walivyoisaidia Kamati yetu wakati wa kujadili mswada hu.

Mheshimiwa Spika, aidha, nachukua fursa hii kuwashukuru kwa dhati kabisa Wajumbe wote wa Baraza lako tukufu kwa umakini wao na usikivu wa hali ya juu waliouonesha wakati wa uwasilishaji wa hotuba hii. Kamati inawaomba waujadili kwa kina na hatimae kuupitisha kwa

ajili ya kuwekewa misingi iliyobora katika utekelezaji wake ndani ya jamii ya Zanzibar.

Mheshimiwa Spika, NAOMBA KUWASILISHA.

Ahsante,

.....

(Machano Othman Said)

Mwenyekiti,

Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum,

Baraza la Wawakilishi,

ZANZIBAR